

ИЗВЕШТАЈ

са студијског путовања **“Шетња кроз векове уским улицама и воденим каналима”** које је реализовано 28., 29. и 30. априла 2024. године по северу Италије - Падова, Вићенца, Сирмионе на језеру Гарда, Верона и Венеција.

На пут ка прелепим пределима Италије, у вечерњим сатима, 28. априла 2024. године, упутило се 11 радника ОШ „Бранко Радичевић“ Вранеша:

1. Нена Пековић
2. Маја Гочанин
3. Љиљана Трифуновић
4. Весна Црноглавац
5. Ивана Васиљевић
6. Тамара Радовић
7. Јелена Мајкић
8. Ивана Обрадовић
9. Марко Ђоковић
10. Милица Вуковић и
11. Бојан Марковић.

Уз неколико пауза у току ноћи и граничним формалностима са Хрватском, на тлу Италије смо били у раним јутарњим сатима. Улазимо у Падову. Симпатичан градић регије Венето, један од најстаријих у северном делу Италије, познат по универзитету који датира из давне 1222. године. Дочекао нас је са Pratto della Valle, огромним елиптичним тргом, највећим у Италији и међу највећим у Европи, са прегрштом скулптура које га окружују, фонтаном у средини и лепим зеленим површинама. У тренутку када шетамо њиме, у току је фестивал хране - ужитак за очи и душу. Најразличитије врсте аутентичне италијанске хране сервирано баш у време нашег доручка! Свако је одабрао нешто по својој жељи и у укусу и крећемо даље у обилазак.

Најпре свраћамо до базилике Свете Јустине, бенедиктанске опатије из 10-ог века. Сведено уређена, са врло мало фресака и икона. Улаз је слободан. Затим одлазимо до базилике Св. Антонија, заштитника града, у којој је и његова гробница. Обилазимо и градску већницу, па уским улицицама, кроз предивну ренесансну архитектуру, дивимо се трговима Елба и Фрута. Пролазимо тргом Сињори којим доминира кула са чувеним астрономским сатом који датира из 14-ог века. Након тога имали смо слободно време за обилазак и кафицу у чувеном кафеу “Педроки”, у којем су се својевремено састајали лорд Бајрон и Оноре де Балзак. Остатак времена смо искористили да обиђемо капелу Scrovegni у којој се налази најкомплетнија серија фресака које је маестро Ђото извео у зрелом добу (од 1302. године на Унесковој листи светске културне баштине). Дивили смо се палати Рађоне. Прешли смо и преко мостића Gregorio Barbarigo, јер нам је водич рекао да је поглед са њега вредан труда.

Крећемо даље. Чека нас Вићенца. Ово је трећи град по економској снази у Италији, иза Милана и Торина. Вићенца је град музеј са својом јединственом архитектуром старом око две хиљаде година и уметничким ремек делима окаченим по фасадама зграда. Због своје непроцењиве вредности за развој светске културе, Вићенца је 1994. године стављена под Унескову заштиту, под називом Паладијев град. Наиме, у њој је пре пет стотина година живео и радио архитекта Андреа Паладио (1508 - 1580). За собом је оставио бројне палате, цркве, јавне објекте и виле, од којих је већина управо овде - у Вићенци. Срце града је Пјаца деи Синјори са три бочна, мања трга - Пјаца дела Бјаде, Пјаца Андреа Паладија и Пјаца деле Ербе. Од њих крећу уске калдрмисане улицице са монументалним средњовековним палатама, продавницама под аркадама и ресторанима.

Прво обилазимо базилику Паладијана уз коју се уздиже 82м висок торањ Бисара, изграђен у 12-ом веку. На врху куле су камене бифоре и позлаћени сат, а на фасадама рељефи са симболима Млетачке републике. Кроз њихове капије настављамо даље, поред цркве Сан Вићенцо, поред споменика славног архитекте, палата Трисино Бастон и Ђерикати. Преко пута палате Ђерикати налази се најпознатије Паладијево здање - Театро Олимпико, прво затворено позориште у свету. Театар данас организује представе познатих светских позоришта два до три пута месечно и карте се купују месецима унапред. Недалеко одатле, завирили смо у тајновити свет цркве Санта Марија дела Корона, у којој је сахрањен Паладио.

Уживали смо у овом бајковитом градићу још два сата након организованог обиласка, шетајући лепим уличицама и испијајући препознатљив укус врхунске кафе.

Дан је дивно заокружен смештајем у хотелу на самој обали Јадранског мора, у познатом летовалишту Лидо ди Језоло. Искористили смо време за вечеру, сумирање дневних догађаја и шетњу по обали која је била свега неколико корака од смештаја.

Након доручка крећемо у нови дан. Смешти нам се језеро Гарда и један од најлепших градова на њему - Сирмионе. Ово природно језеро је највеће језеро у Италији. Заузима површину од 370км² са максималном дубином од 346м. Од 1951. године сваког првог викенда у септембру на њему се одржава једриличарска регата под називом "Ђенто миља", у којој учествује више од 300 једрилица из целог света. Иначе је туристички рај, у чијем центру је смештен прелеп град Сирмионе, препун туриста. Налази се на јужном делу језера, на рту. Познати је термални центар са два извора воде која је богата сумпором, натријумом и јодом и чија је температура 69°C на извору. На најужем делу полуострва доминира тврђава веронске племићке породице Скала, изграђен током 13-ог и 14-ог века. Тврђава је окружена каналима и даје посебну драж шармантним улицама овог градића. У граду се налази и велелепна црква Санта Марија Мађоре.

Посетили смо дворац Скалиђеријевих, видели кућу и врт чувене Марије Калас и уживали у јединственом укусу италијанске делиције - сладоледу.

Полако напуштамо Сирмионе и већ се унапред радујемо новој дестинацији - Верони. Река Адиђе полуокружује центар града, а са ниским брдима са северне стране чини хармоничан и леп пејзаж. Град фасцинира величином, историјом и лепотом. Томе у прилог иде и чињеница да је цео град под заштитом Унеска.

У самом центру је очаравајући трг Бра који важи за један од најинтересантнијих у Италији. У њему доминира римски амфитеатар, који је један је од најбоље очуваних ове врсте у свету. Изграђен је још 30-те године наше ере од белог и розе кречњака. Због сјајне акустике, овде се редовно одржавају концерти великих светских звезда, при чему у једној години, по статистици, ужива чак 500 000 туриста и посетилаца. Одмах поред је и трг Ербе, у коме се две античке улице секу под правим углом. Тргом доминира најстарији споменик града - позната Мадона, која у рукама држи свитак са амблемом града. Ту је и Каса деи Мерканти и палата Мафеи. Дивили смо се Ламбертијевој кули, споменику Дантеу Алигијерију, дворцу Светог Петра, веронској катедрали и Кастелвекиу. А онда смо стигли у чувено двориште у коме се и данас осећа дух најтрагичније љубавне приче свих времена - Јулијина кућа. Ту је и познати балкон, под који смо стали за потпун доживљај и стрпљиво чекали у реду за фотографију са Јулијиним бронзаном статуом, за срећу и дуго сећање.

Дан се ближио крају и већ је дошло време за повратак у хотел. Уз таласе мора било је лако утонути у сан. Чекао нас је најважнији дан овог путешствија. Чекала нас је краљица Јадрана, млетачка лепотица Венеција.

Након доручка, сместили смо кофере у аутобус и полако се упутили ка луци Пунта Сабионе. Ту нас је чекао превоз за Венецију - прелеп брод, усидрен у луци, са именом "Марко Поло". Нестрпљиво смо чекали када ће на хоризонту да се виде први обриси жељеног града. Дуго ми је Венеција на букет листи, али, сплет животних околности је хтео да тек сада, након 42 земље света, коначно посетим и Венецију. Била сам у Италији, у прелепој Тоскани, захваљујући чему сам Италију позиционирала на високо прво место на листи посећеног и доживљеног. Сада ћу имати прилике за поређења и нове закључке.

Улазимо на добро познату територију - толико репортажа и филмова је снимљено на овом простору, тако да сви осећамо као да се већ дуго знамо, само се нисмо још и лично представили једни другоме. Ово је један од најдивнијих и најпосећенијих градова на свету и због своје неспорне лепоте тешко да икога оставља равнодушним. Венеција је подигнута на 118 острва и острваца. Град лежи на 4км од копна и 2км од отвореног мора. Јединствен је град на свету због чињенице да има 177 канала и 438 мостова, од којих су многи под заштитом државе. Овде су живели и стварали Тинторето, Тицијан, Вивалди, Данте, Белини, Веронезе, Вагнер, Дикенс, Балзак, Кафка, Казанова... У време открића Новог Света, тј. Америке, Венеција је имала преко 200 000 становника и била највећи лучки град на свету! У шетњи градом, на многим палатама види се симбол Млетачке републике и заштитник Венеције - крилати лав. Поред архитектонске раскоши, Венеција обилује музејима и галеријама у којима се налази изузетно уметничко благо сакупљано вековима. Чувена је и по карневалу, филмском бијеналу, чипки, која се управо одавде отиснула у свет, најквалитетнијем стаклу на свету, најстаријем казину на свету... Градско језго је повезано у систем канала са 4км дугим каналом Гранде који пресеца град у облику слова S, а та два дела спајају 4 моста, од којих је Ријалто најпосећенији и најсликанији, стециште бројних туриста из читавог света. Венеција и њени канали проглашени су спомеником Светске културне баштине УНЕСКО-а. Веома оправдано.

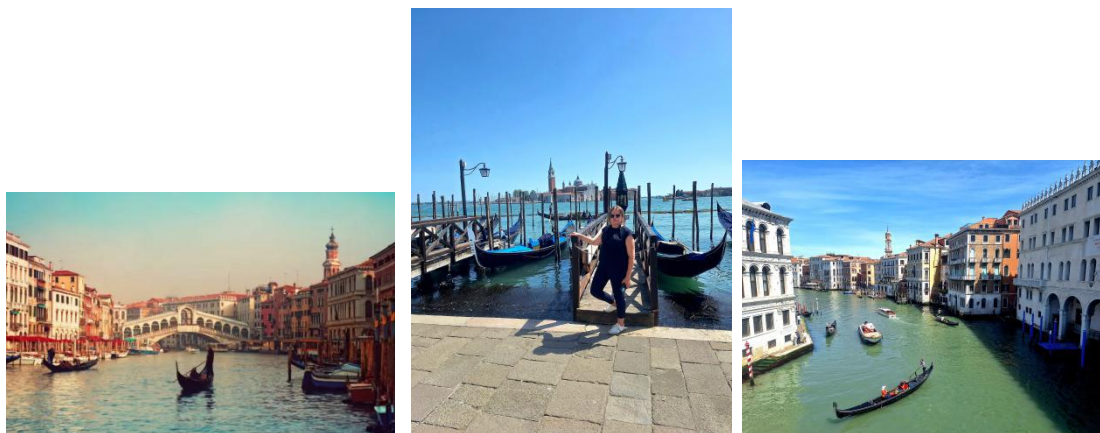
Кренули смо у обилазак. Трг Светог Марка - главно обележје Венеције и место централних дешавања. Наполеон Бонапарта га је својевремено назвао најлепшим салоном Европе. Ту је и истоимена базилика, раскошна и величанствена грађевина, историјски и религијски значајно дело византијске архитектуре. Уједно је и највећи верски објекат у Венецији и једна од најлепших грађевина Италије. Изградња је започела 828. године када су млетачки трговци украли мошти Светог Марка из Египта. На њу се наслања Дуждева палата, изграђена у готско - венецијанском стилу. Вековима је била средиште венецијанских поглавара и центар моћи Млетачке републике. Затим, ту је и кула Св. Марка, кроз историју коришћена као звоник, светионик и осматрачница. Када сте у Венецији, оно што сигурно не смете пропустити, то је импозантна и бајковита грађевина и знаменитост - црква Санта Марија дела Салуте. Подигнута је у 17-ом веку у знак захвалности за крај ере куге:

“... Тад моја вила преда ме грану, лепше је овај не виде вид...” (Лаза Костић).

Наставили смо пешачење кроз узане улице и преко мостића, знатижељно испитујући оно што није део свакодневних обилазака. То су места где се најлепше огледа прави дух једног града. А ово, свакако, није обичан град. Да су потомци познатих трговаца, осетите на сваком кораку. Према туристима су јако љубазни и сусретљиви. Магнети, маске, накит од мурано стакла, лепезе - само су неки од важних реквизита које ћемо понети као драгоцене успомене, али, и као поклоне за драге људе. Време је брзо протичало и било је неопходно сести, предахнути и почастити се са нечим из богате италијанске кухиње. А онда наставити даље са откривањима.

Доћи у Венецију, а не возити се гондолом кроз узане водене канале, био би грех. Заиста, једно од лепших искустава у мом животу и мојим путовањима. Легенда каже и да се у Венецију не долази само једном. Наравно, за све постоји први пут и ја сам то управо урадила. Венеција је град у који се заљубите на први поглед, тако да верујем да је легенда истинита. Заправо, желим да верујем да је истинита и да ћу некада поново доћи у овај чаробни град.

Шта сам још пропустила да забележим о Венецији? На великом сату, на Тргу Светог Марка, време се мери од 1499. године. Према легенди Мост уздаха добио је име по уздасима затворника док су кроз мале прозоре последњи пут гледали Венецију пре него што би заувек нестали у тамницама Дуждеве палате. Голубови на Тргу Светог Марка нису случајност. Један војник је током опсаде донео писмо дужду привезаном за ногу голуба, чиме је спасио град. У знак захвалности Венецијанци су голубове прогласили светим и вековима их хранили на тргу - традиција која траје и данас. Маске су део венецијанске традиције још из времена средњег века. Фебруар, месец карневала који је оживљен 1979. године, претвара град у позорницу, а Трг Светог Марка у центар гламура. "На камену Венеције остао је траг српске краљице", кажу велики поштоваоци историје и културе, као сећање на брак између краља Стефана Првовенчаног и Ане Дондоле, унуке славног дужда Енрика. Она је у Рашку са собом однела добар део италијанских манира, навика и културних утицаја, који су обележили српски двор у Рашкој. У Србију је, захваљујући њој, стигло и прво стакло из Мурана...

Оставити треба нешто и за следећи сусрет. Време је да се вратимо на брод, време је за сумирање утисака и полазак за Србију. Према плану путовања, требало би свратити још у тржни центар "Палманова" да бисмо уграбили прилику да купимо неки фини италијански комад одеће или обуће, ипак је то врхунски квалитет, био и остао. Наравно, и Кјанти вина, fine маслине, балзамико сирће, сиреви, тестенине, сосеви - аутентичних ствари са тла Италије никад доста!

И за крај, још пар финих фотографија, немих сведока једног лепог путовања...

